

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za mozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo: Knaifova ulica šte. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Opozicija zahteva sklicanje parlamenta

Proračunska debata v finančnem odboru. — Splošno nezadovoljstvo s politiko novega finančnega ministra. — Odmev Radićevih neuspehov v Dalmaciji. — Vlada se boji parlamenta.

— Beograd, 11. januarja. Čeprav so vsi dnevi med pravoslavim Božičem in Novim letom še napolnjeni s prazništvom, je politično življenje v prestolici začelo postajati zopet zelo živo. Prvi je prišel z delom finančni odbor, ki pretresa proračun za l. 1927/28. Odbor je imel večeraj po praznikih svojo prvo sejo, ki je bila razmeroma dobro obiskana. Pozornost je vzbudila, da proračuna ni odločno kritiziral samo posl. dr. Sečurov, ki je znan kot davidovičevski kandidat za finančnega ministra, ampak tudi znani radićevski voditelj Preka, ki se je zlasti pritoževal nad preveliko davčno obremenitvijo kmetov na Hrvaškem, v Bosni-Hercegovini ter Dalmaciji. Vidi se, da se povsod pojavlja volja, da se enkrat konča z nezdravim in nesposobnim državnim gospodarstvom in se uvede red. Ni pa nikake nade, da bi mogla to remeduro izvesti sedanja vlada, ker je tudi novi finančni minister že pokazal, da ni sposoben za velkopotezne reforme, ki nas edino morejo rešiti pred grozečim gospodarskim polomom.

Politični krogi so nadalje komentirali Radićev fiasco v Dalmaciji ter

konstatirali, da nazadnje Radićev pokret na celi črti. Edino kar še drži Stepana Radića po konci je nesrečna politika predsednika vlade Nikole Uzunovića, ki podpira Radića s tem, da ga drži na vladi.

Seji opozicije so imeli danes dopoldne konferenco, na kateri so sklenili, da bodo zahtevali čimprejnejše sklicanje Narodne skupščine. Seji opozicije ugotavljajo, da se nahaja sedanja vlada v manjšini in da vsled tega beži pred parlamentom, kjer bi utegnili dobiti nezaupnico. Seji opozicije so sklenili, da intervenirajo v tem smislu tako pri predsedniku Narodne skupščine kakor pri predsedniku vlade. Ljuba Davidović je bil pooblaščen, da izroči predsedniku Narodne skupščine in predsedniku vlade tozadevno pismeno zahtevo.

V predsedništvu vlade je bilo danes dopoldne več manjših konferenc. Od 10. do 11. je odšel predsednik vlade Nikola Uzunović v dvor, kjer je bil sprejet v enourni avdienci.

Slovenec vstal po 12 letih od mrtvih

Kamničan Anton Bolte je padel 1. 1914. v Galiciji in je bil uradno proglašen za mrtvega. — Sedaj se je čil in zdrav oglasil iz Rusije, kjer ima službo in rodbino.

Nedavno smo poročali, da se je zdravnikom v Rimu posrečilo obuditi mrtvega k življenju. To je vzbudilo v Rimu veliko senzacijo. Nič manjše senzacije pa ni vzbudila te dni v Sarajevu vest, da je vstal od mrtvih človek, ki ni bil mrtvev samo par ur, marveč so ga že nad deset let objokovali njegovi sorodniki, plačevali zani maše in opravljali spominske svečanosti. Vsi so bili prepričani, da je že davno mrtvev, te dni pa se je nenadoma oglasil, na veliko začudenje vsega mesta in nepopisno veselje njegovih sorodnikov. O stvari poročajo sarajevski listi sledeče zanimivosti:

Leta 1911. je odrinil k vojakom Slovenec Anton Bolte, rodem iz Kamnika, kjer še danes živi njegova mati in kjer so imeli lepo posestvo. Bival pa je več let pri svoji sestri v Sarajevu ter je bil v tamošnjem društvu splošno znan in priljubljen. Ko bi bil moral že sleči vojaško suknjo, je izbruhnila svetovna vojna in mesto domov, je moral odriniti s prvimi transporti v Galicijo. V eni prvih bitk je bil ranjen in ujet. Prej je redno dopisoval svojim sorodnikom, zlasti svoji materi v Kamniku in svoji sestri v Sarajevu. Od takrat pa je utihnil in nikdar več niso prejeli od njega kakega glasu. Vsa poizvedovanja med vojno in po vojni potom Rdečega križa in diplomatskih zastopstev so ostala brezuspešna. Pač so se oglašali njegovi nekdanji vojni tovariši, ki so pripovedovali, da je umrl. Eden je vedel celo povedati, kako ga je raztrgala granata, drugi je pripovedoval, da je bil navzoč, ko je v strelskem jarku umiral. Vest pa so se po čudnem naključju tako vjemale, da so bili Bolteovi sorodniki nazadnje res prepričani, da je umrl. V tem prepričanju jih je še bolj potrdila uradna vest, da je umrl na polju hrabrosti in slave.

V Kamniku se je po vseh teh vestih vršila svečana maša-zadušnica in užaloščena mati je vsako leto na dan Vsev svetih prižigala v njegov spomin

sveče in polagala na skupni družinski grob tudi za njega poseben šopek. Tudi njegova sestra Cecilija v Sarajevu se ga je vedno spominjala v molitvi ter plačevala zani maše.

Letos na novega leta dan pa je prišlo nepopisno ipnenadenje. Gospa Cecilija je ravno sedela s svojo družino pri obedu, ko se je pojavil pismonoša ter poleg kopice drugih novoletnih dopisnic in voščil izročil tudi pismo, ki je že na prvi pogled padalo v oči. Ceciliji se je pisava zdela nekam znana, a se ni mogla takoj spomniti, čigava bi bila. Z nestrpnostjo je odprla pismo ter pogledala na podpis. Sprva ni mogla od presenečenja spregovoriti niti besedice, potem pa se ji je zvil iz prsi vzklík veselja in radosti. Spoznala je podpis in pisavo svojega izginulega in objokanega Toneta. V resnici je bilo pismo Toneta Bolteta, ki je bil uradno in privatno proglašen za mrtvega. V pismu sporoča, da je živ in zdrav ter da se nahaja v Rusiji v mestu Stalingrad.

»Pozabil sem že slovensko in nemško«, piše v pismu, spisanem v slabi nemščini, »postal sem Rus. Godi se mi dobro in tudi zdrav sem. Toda nisem več sam. Imam ženo in dva lepa, krepka dečka. Dvanajst let sem nastavljen kot železničar pri južno-zahodni železnici in dobivam mesečno 51 rubljev plače. Godi se mi dobro in v Rusiji nam sploh ne gre slabo.«

Zanimivo je, kako je Bolte pisal naslov, zlasti označbo države. Pismo je odresirano v Sarajevu, država »Srbija-Slavija, Bosna in Hercegovina«. Naravno je, da je to pismo izzvalo ne le pri Bolteovih sorodnikih, marveč v vsem mestu veliko senzacijo. Človek, ki so ga vsi smatrali za mrtvega, je živ in zdrav ter se mu povrh še prav dobro godi. In kdo ve, koliko jih je še v daljni Sibiriji in prostrani Rusiji, ki so proglašeni za mrtve in ki jih prav tako, kakor Bolteta, objokujejo znanci in sorodniki.

Sto otrok pomečkanih in poteptanih v kinu

Strahovita nesreča v Kanadi. — Ogenj je v kinu povzročil silno paniko, ki je zahtevala strašne žrtve. — Pretresljivi prizori med in po katastrofi.

— Montreal (Kanada), 11. januarja. V Laurier-kinu se je minulo nedeljo kmalu po 2. uri popoldne pripetila strahovita nesreča. Baš ko se je imela pričeti predstava, je nastal v kinu izdostej se nepojasnjenega vzroka ogenj. V dvorani, ki je bila nabito polna, je bilo okrog 1200 oseb, med temi nad 500 otrok v starosti 5 do 16 let. Občinstva se je lotila nepopisna panika. Vse je drvelo proti izhodom.

V parterju, kjer je več izhodov, so ljudje v paničnem strahu razbili vrata ter prišli kmalu na prosto. Mnogo hujše pa je bilo na galerijah, od koder so vodile ozke in strme stopnice. Ko je nastala v dvorani panika, je tudi na galeriji vse drvelo proti edinemu izhodu. K nesreči pa je tesne stopnice zadelala baje neka obeščena dama. Nastal je boj na življenje in smrt. Dočim se neposredno vsled požara ni nikdo ponesrečil, je v nastali gneči bilo ubitih, stisnjenih in poškodovanih nad 500 oseb, večinoma otrok. Stopnice so bile končno s človeškimi trupli tako zabarikadirane, da gasilci po stopnicah sploh niso mogli priti na pomoč. Izhod je bil zadelan z mešanico poškodovanih, razteptanih in stisnjenih teles. Končno so morali stopnice od spodaj razbiti in odstraniti, da so omogočili občinstvu na galeriji izhod. Nekateri so se v smrtnem strahu strmoglavili z galerije v dvorano.

Kako se je pozneje ugotovilo, je bil požar povsem neznačen. Gasilci so ga tekoma par minut zadušili in tudi od požara povzročenai škoda je neznatna.

Pretresujoče scene so se odigrale še pozneje na ulici, kjer so v svrhu identifikacije izložili trupa ponesrečenih. Občinstvo se je gnetlo okrog razmesarjenih in deloma popolnoma iznakaženih trupel ter iskalo svoje. Matere ponesrečenih otrok so si v obupih ruvale lase. Nekatere so hotele izvr-

šiti samomor, druge zopet so nameravale vdreti v kino ter linčati lastnika, kar pa je policija še pravočasno preprečila s tem, da je lastnika aretirala in odvedla v zapor.

Med ponesrečenci je največ otrok v starosti 5 do 16 let. 80 oseb večinoma otrok, je našlo v panični gneči strašno smrt. Nad 100 oseb je bilo težko ranjenih, med njimi 30 tako, da so deloma že med prevozom v bolnico, deloma pa kasneje v bolnici podlegli zadoblenim poškodbam. Zoper lastnika kinopodjetja Emila Lawanda je uvedeno kazensko postopanje.

Jugoslovenski škandal na Poljskem

— Beograd, 11. januarja. Današnja »Politika« poroča iz Varšave o nečutenem škandalu, ki meče skrajno slabo luč na jugoslovensko državno upravo. Ministrstvo financ v Varšavi je pozvalo državnega pravdnika, naj kazensko zasleduje bivšega jugoslovenskega monopolnega uradnika Lukašiča, ki je obdolžen, da je skušal podkupiti visoke poljske funkcionarje, da podpiše pogodbo z jugoslovensko upravo monopolov radi nakupa jugoslovenskega tobaka Lukašič je prejel od uprave jugoslovenskih monopolov 2½ milijona, dočim mu je bilo celotno obljubljenih 5 milijonov, da jih vporabi za podkupovanje poljskih uradnikov. Poročilo o tej aferi je napravilo v beogradskih političnih krogih skrajno mučen vtis.

NOV LEK PROTI SLADKORNI BOLEZNI

— Praha, 11. januarja. Patentni urad je odobril patent novega preparata imenovanega »inilin«, ki ima enake lastnosti kakor insulina. Nov preparat je sestavljen iz rastlinskih sokov in ni strupen. Inilin zmanjšuje sladkorno vsebino krvi, ne da bi pri tem ogrožal organizem.

Narodni mučenik Pepe Škerjanc

Ta zanimiva, iz ljubljanskega življenja polpreteklih dni zajeta satirična humoreska dr. M. Zarnika začne izhajati v »Slovenskem Narodu« v četrtek 13. t. m.

Novi naročniki »Slov. Naroda« plačajo za januar le polmesečno naročnino.

Zadružna hranilnica za državne uradnike

— Beograd, 11. januarja. Tu je bila ustanovljena Zadružna hranilnica za državne uradnike. Za predsednika je bil izvoljen generalni ravnatelj finančnega ministrstva Gjurčić. Med odborniki je tudi oblastni zadružni referent v Ljubljani Miloš Stibler. Hranilnica bo pozvala državne uradnike, da se prijavljajo kot člani. Namen hranilnice bo širiti med uradništvom smisel za štednjo. Hranilnica bo dajala državnim uradnikom cene kredite ter zidala cene stanovanja.

Trgovinska pogodba z Zedinjenimi državami

Izjave ameriškega poslanika.

Beograd, 11. januarja. Danes dopoldne je skoro ves diplomatski kor posestil ministra zunanjih zadev dr. Niko Perića, da izve stališče naše vlade napram predstoječemu paktu prijateljstva med Madžarsko in Italijo. Pri tej priliki se je vaš poročevalec razgovarjal tudi z ameriškim poslanikom Princem, ki govori srbohrvatski. Poslanik Princ je izjavil, da je bil dva meseca v Združenih državah in da se je šele pred kratkim povrnil v Beograd. Poleti je bival del časa v Sloveniji, kjer mu izredno ugajajo razmere. Poslanik Princ je izjavil, da se vrše pogajanja med našo vlado in Združenimi državami radi nove trgovinske pogodbe, ki bo sestavljena na ta način, da bo redigirana prejšnja trgovinska pogodba. Poslanikstvo pričakuje vsak čas, da prispe besedilo nove trgovinske pogodbe iz Washingtona.

BOLGARIJA IN ITALIJA

— Solija, 12. januarja. »Demokratski Zgovor« razpravlja o italijško-nemški pogodbi in naglašja, da je pogodba zelo velike važnosti za vso mednarodno politiko. Pogodba dokazuje, da so se pričeli naglo in ugledno razvijati odnosi med Nemčijo in Italijo. List ugotavlja, da je nastopila v odnosih med Rimom in Beogradom huda izprememba in hvali nato italijansko miroljubno politiko.

PO FRANCOSKIH VOLITVAH

— Pariz, 11. januarja. Listi konstatirajo, da je pri četrstajnih volitvah največ pridobil levičar. Vlada večina ostane vzlic temu nedoloknena. Izvolitev Raoul Pereta in poraz de Selvesa ima za posledico izpraznitev predsedniškega mesta obeh zbornic. Kot kandidata za predsedništvo poslanske zbornice se navaja Bouyssons, Maginot, Colrat. Za predsedništvo senata prihajata v poštev Clementel in Maurice Sarraut. Pri volitvah je propadel tudi bivši desničarski predsednik republike Millerand, ki je s tem potisnjen iz aktivne politike.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Efektii 2 in polodst. državna renta za vojno škodo denar 352, blago 355, 70dnotno invest. posojilo iz leta 1921 83, 84, Celjska posojilnica d. d. 195, 198, Ljubljanska kreditna banka 150, —, Mekantilna banka 99, 100, Prva hrvaška štedionica 890, —, Kreditni zavod 170, 180, Strojne tovarne in livarne —, 100, Trboveljska premogokopna družba 375, —, Stavbna družba d. d. Ljubljana 55, 65, Šešir d. d. 104, 0, 4 in polodst. kom. zad. dež. banke 20, 22, 4 in polodst. zast. l. kr. deželne banke 20, 22.

Lesni trg. Zaključki za les: 10 vagonov, zaključki za dež pridelek 1 vagon.

ZAGREBSKA BORZA

Efektii. Ljubljanska kreditna 150, Hrv. eskomptna banka 102—104, Kreditna banka Zagreb 103—104, Hipotekarna banka 59, Prastediona 890—895, Trboveljska 370—375, Union paromlin 300, Veveče 120.

Devize: Amsterdam 22.7740—22.8340, Dunaj 798.50—801.50, Berlin 13.495—13.525, Budimpešta 992—995, Italija 242.93—244.93, London 275.35—276.15, Newyork ček 56.62—56.82, Paris 224.83—226.93, Praga 167.75—168.55, Curih 10.945—10.975.

Valute: Italija 238—240, Newyork ček 55.95—56.15.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.15, Pariz 20.58, London 25.1775, Newyork 518.75, Milan 22.15, Praga 15.35, Dunaj 73.

— Trst: Beograd 41.15, London 113.8095, Curih 451.10, /

Madžarska kot nov člen v italijanski verigi okrog Jugoslavije

Mussolini snubi Madžarsko z vsemi sredstvi. — Nameravano Bethlenovo potovanje v Rim. — Žalostni sadovi ponesrečene Ninčičeve politike. — Razburjenje v Beogradu.

Beograd, 11. januarja. Politično življenje postaja po malem zopet živahniješe. V ospredje so danes stopili važni zunanje-politični problemi. Vse časopise prinaša poročila in komentarija najnovejšo akcijo italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki skuša pridobiti Madžarsko ter jo navezati na Italijo z novimi trgovinskimi in političnimi pogodbami. Vest o predstojećem potovanju madžarskega predsednika vlade grofa Bethlena v Rim se komentira v tukajšnjih političnih krogih kot nov napor Italije, da izolira Jugoslavijo in da učvrsti obroč okoli naše države. Italijanska diplomacija si zelo prizadeva, da pridobi Madžarsko na svojo stran in da si Madžarska uredi Reko kot svobodno pristanišče za svojo zunanjo trgovino. Razun tega operira tudi s kombinacijami ženitbe nadvojvode Albrehta, ki je eden izmed pretendentov na madžarski prestol, z italijansko princezino, kar bi naj učvrstilo v trajni obliki italijansko-madžarsko zблиžanje.

Vesti o madžarskem preokretu so napravile na naše politične kroge zelo mučen vtis. Ni še dolgo tega, ko je budimpeštanski časopis napovedoval novo preorijentacijo madžarske politike ter hvalilo prijateljstvo Madžarske z Jugoslavijo. V spominu je še govor državnega upravnika Horthyja na proslavi obletnice bitke pri Mohaču, kjer je Horthy izjavil, da mora Madžarska prekiniti z dosedanjim protijugoslov. politiko ter voditi napram Jugoslaviji politiko tesnega prijateljstva. Danes opoldne se je oglasil v zunanjem ministrstvu tukajšnji madžarski poslanik grof Dekory, ki je menda obiskal zunanjega ministra dr. Perića ter mu zagotavljal, da se vesti o madžarskem preokretu pretirane in da Madžarska nima namena izpremeniti prijateljske politike napram Jugoslaviji.

— Budimpešta, 11. januarja. V vladnih krogih potrjujejo vest, da se je v zadnjem času pojavila misel na bi ministrski predsednik grof Bethlen odpotoval v Rim in naj bi se tamkaj pogajal radi ureditve Reke za svobodno pristanišče za madžarsko zunanjo trgovino. Graf Bethlen naj bi se v Rimu sestel s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem. List pristavlja, da je to samo enostranska kombinacija gotovih vladnih krogov, da pa je na vsak način preuranjena vest o neposredno predstojećem potovanju grofa Bethlena v Italijo.

— Beograd, 11. januarja. Kljub demantianjem naše in madžarske vlade o tesnejši zvezi med Italijo in Madžarsko na škodo Jugoslavije, se je polotila politične javnosti velika razburjenost, ker je jasno, da kuje Mussolini zopet nov člen v verigi, s katero nas oklepa. Sadovi nesrečne Ninčičeve politike, ki je gradila vso našo evropsko pozicijo na lažnjivo prijateljstvo Italije, se kažejo vedno bolj v usodni luči. Zdaj že tudi v Beogradu povdarjajo, da je bila velika

napaka naše zunanje politike, da nismo znali najti poti do Sofije in Budimpešte, ki smo ju v varljivem zaupanju na poštenost Italije preveč omaloževali. V opozicijskih krogih menijo, da je mogoč izhod iz zagate samo na ta način, da svojo zunanjo politiko temeljito spremenimo in jo postavimo na docela novo podlago. Ker dr. Perić očitno tega ne bo mogel storiti, je nujno, da zasede zunanje ministrstvo nov človek trdne volje ter odločne in jasne koncepcije. Zopet se za to pojavljajo glasovi, naj se zunanje ministrstvo depolitizira in izroči spretnemu diplomatu.

Izjave poslanika Dekoryja

— Beograd, 11. januarja. Poročila o predstojećem prijateljski pogodbi med Italijo in Madžarsko ter o madžarski svobodni coni na Reki so vzbudila v vseh diplomatskih krogih naravnost senzacionalno zanimanje. Veliko zanimanje je vzbudil v tej zvezi tudi obisk madžarskega poslanika Dekoryja, ki se je oglasil danes opoldne v zunanjem ministrstvu ter ostal pri zunanjem ministru dr. Niku Periću nad eno uro. Ko je poslanik Dekory zapustil zunanje ministrstvo, ga je intervjuval vaš poročevalec. Vprašal ga je, kaj sodi o Bethlenovi poti v Rim in o poročilih, ki napovedujejo novo orijentacijo madžarske politike. Poslanik Dekory je izjavil, da mu o tem ni znano ničesar in da še nima nikakih informacij o Bethlenovi poti v Rim. V par dne bo odpotoval v Budimpešto, na kar bo mogel podrobneje odgovoriti.

— Ali bi prijateljska pogodba med Madžarsko in Italijo menjala odnose Madžarske napram Jugoslaviji?

— Ali veste, da se že več mesecev vrše pogajanja za izhod Madžarske na Jadran. Zato je povsem prirodno, da se za to vprašanje zanima tudi Italija. Pogajanja, ki jih vodimo z vami, so v najboljšem teku. Nadejam se, da bodo zaključena z uspehom. Zlasti radi tega, ker je ta pogajanja prihel sedanji minister dr. Perić že 1. 1924. Lahko vam izjavim, da ni povišja, da se vaša javnost razburja. Madžarska vlada je prežeta želje po čim tesnejših prijateljskih stikih med Madžarsko in Jugoslavijo.

ITALIJANSKE SPLETKE TUDI V GRČIJI

— Rim, 11. januarja. Listi poročajo o komentirjih, ki jih posveča grško časopisje albansko-italijanskemu paktu. »Elektoros Tipos« poziva grško vlado, naj orijentira svojo zunanjo politiko napram Rimu, ker igra danes Italija najvažnejšo vlogo na Balkanu. Bukarešta in Beograd sta prisiljena, da se držita Italije. Anglija pa očitno podpira akcijo Italije na Balkanu. Ako se hoče Grčija sporazumeti z Beogradom, se mora poprej priporočiti v Rimu.

BOMBE V KATEDRALI

— Pariz, 11. januarja. »Chicago Tribune« poroča iz Lisabone, da je več neznanih oseb izvršilo atentat na cerkev Sv. Sebastijana v Lisaboni. Eksplozija je napravila veliko škodo.

To in ono

Tajna človeškega življenja

Ali živimo na zemlji samo enkrat ali večkrat.

Se-li vrača človek po smrti znova na zemljo? Smo-li živeli na zemlji že poprej? Obstoja-li zakon, da se moramo po smrti preiti ali slej vrniti na zemljo v kakem drugem telesu? Mnogi povsem normalni in duševno zdravi ljudje imajo občutek, da so nekoč že živeli na zemlji. Ne morda zato, ker so se s takimi mislimi ukvarjali in sami vzbudili ta občutek, marveč zato, ker se tega občutka ne morejo znebiti. Polkovnik sir William Serjeant je nedavno izjavil: »V Burni ni nič posebnega, ako se mladi ljudje spominjajo svoje prejšnje inkarnacije. Njihove izjave so bile overovljene in v mnogih primerih so tako točne, da je vsak dvom izključen.«

Pred leti je odšla neka 15letna Angličanka s svojim očetom v warwick-shirski cerkev, ki je bila zgrajena v 14. stoletju. Dekle se nikoli ni bila v dotičnem kraju. Ko je stopila v cerkev, je prebledela in se je morala za hip nasloniti na očeta. Ko si je opomogla od trenutne slabosti, se je začudeno ozrla in vzklila: »O, tu sem pa že bila!« Oče ji je odgovoril, da je izključeno in da se moti. In ko je pripomnila, da je hodila v omenjeno cerkev molit ter pokazala očetu celo kotiček, kjer je klečala, se je začel oče smejati. Toda hčerka se vztrajala pri svoji trditvi. Potem sta si ogledala cerkev od zunaj in opazila zazidana vrata baš na kraju, ki ga je označila dekle. Od znotraj se vrata niso videla.

L. 1880 je imela neka mlada angleška dama čudne sanje. Ko se je zjutraj prebudila, je imela občutek, da mora posetiti staro cerkev v Dorsetu. In res je odšla še isti dan v Dorset. Vsa okoličarji ji je bila znana, da si poprej še nikoli ni videla Dorseta. Na pokopališču je opazila nagrobni spomenik z napisom, ki se je težko čital. Spomenik je bil poraščen z mahom. Dama je vsa prestrašena opazila, da je na spomeniku njeno ime. Pozneje je ugotovila, da so živeli v dotični fari njeni predniki, po katerih je podedovala priimek. Ime Cloe, ki je v Angliji redko, je dobila pri krstu vedno najstarejša hčerka.

Neki angleški vojak je bil premeščen v Egipt. Čez pet tednov je znal perfektno arabščino. Mozart je komponiral že kot 7 letni deček. Jeremy Bentham je čital francoske knjige kot 7 letni deček, dasi se je učil francoščine samo tri ure. Neki francoski polkovnik trdi v »Zgodovini francoske revolucije«, da je bil giljotiniran. Charles Dickens piše v svojem romanu »David Copperfield« sledeče: »Ysi smo že imeli občutek, da je bilo to, kar govorimo ali delamo, nekoč že izrečeno ali storjeno. Zdi se nam, da so nas pred davnim časom obdajali isti obzori, predmeti in okolnosti.«

Neki londonski trgovec se je vračal nekoč iz gledališča in srečal moža, ki ga poprej nikoli ni videl. Naenkrat mu je šinila v glavo čudna misel. Stopil je k neznanecu, rekoč: »Gospod, jaz sem vas nekoč ubil.« »Da,« je odgovoril neznanec, »Srečala sva se v rimskem amfiteatru, kjer sem bil poražen.«

Znani umetnik Alfred Pearse je pripovedoval, da je srečal nekoč na obali nekega letovišča damo, čije obraz je obudil v njem čudovite spomine. Proti vsem pravilom korektnosti je skočil za njo in vzklil: »Vaelissa!« Dama ga je začudeno pogledala. Spoznala ga je. Umetnik je pripovedoval, da se je seznanil z njo pred 2000 leti v Chiosu. Takrat je bila dotična dama njegova žena.

Neki pisatelj je prispel nekoč v Newyork, kjer se nikoli ni bil. Izprehal se je s prijateljem po mestu in izrazil, da so bile ulice tudi pred 300 leti ravne. Prijatelj mu seveda ni hotel verjeti, da pozna mesto. Da ga prepriča, si je dal zavezati oči in zavil za vogal neke ulice. Tu se je ustavil rekoč, da se bližata katedrali. In res je bila v bližini velika cerkev. Med potjo proti cerkvi se je pisatelj ustavil in izjavil, da je bila nekoč na kraju, kjer sta stala gostilna. In res sta na starem načrtu Newyorka ugotovila, da se ni motil.

Budisti bi dejali, da daje njihova vera v preseljevanje duš pojasnilo na vse te zagonetne pojave. Na »zhodu« veruje 800 milijonov ljudi v preseljevanje duš.

Devojka iz Honolulu

Novo leto je prineslo policiji v Chebu na Češkem izredno senzacijo. Na brzojavno povelje iz Pariza je bila aretirana v brzovlaku eksotična lepota 19letna Stella Kaipo Feru. Praška policija je poslala kratak oris devojke: Velike plave oči, bakrena polt, lepo zakrožena usta, rojstni kraj Honolulu. Delikt: tatvina draguljev in obleke. V chebskih zaporih se je končalo prvo poglavje življenjskega romana, ki bo nedvomno poln romantike.

Stella Kaipo Feru je bila preprosto lonolulsko dekle. Nekega dne jo je opazil francoski plesalni parček in jo vzel v seboj kot služkinjo. Prišla je v Evropo, ker so začudene oči Polinezanke zagledale življenje barov in drugih nočnih lokalov. Njeni gospodarji so kmalu spoznali, da bi se dal kovati iz mlade Havajanke masten dobiček. Spekulacija je bila sklenjena. Stella je dobila slavnato krilo svojih rojakinj, gospodar jo je naučil plesati in peti in kmalu je eksotična lepota očarala mnoge praške gizdaline. Nastopila je najprej v Pragi. Njen trebušni ples, ki je sledil vsakemu nastopu, je ugaljal gledalcem bolj kot izbrane točke niene gospodinje, neke znane francoske plesalke. Lastniki nočnih lokalov so plačevali podjetni zakonski dvojici za na-

stope eksotične služkinje lepe denarce. Stella je dobivala samo beraško napitnico, vse drugo sta pobrala njena gospodarja. Pač ji je plesalka posojala večerne toalete, da bi mogla po predstavi ostati v dvorani. Z gospodi je občevala samo z nasmehi in stiskanjem rok, ker ni znala ne angleščine, ne francoščine.

Nekega večera je stopil k nji eleganten gospod in ji kljub vsem težavam dopovedal, da jo čaka v Parizu. Na novega leta je sedla v pariški brzovlak in se hotela odpeljati iz Prage. Vse bi šlo po sreči, da ni izmaknila svojima gospodarjema draguljev in toalet. Devojka iz Honolulu ni slutila, da bo brzovlaka prehitela brzovlak in sploh ni vedela, da nakit, s katerim je nastopala v praških barih, ni njen. Zdaj ima v zaporu čas razmišljati o tem, kaj je po evropski justici dovoljeno in kaj prepovedano.

Najvišji nebotičnik

Drzni ameriški stavbeniki so zasnovali načrt za zgradbo ogromnega nebotičnika, ki bo najvišji na svetu in se bo kosal s slovitim Eiflovim stolpom v Parizu. Kakor poročajo ameriški listi, se prične v najkrajšem času na prometnem kraju v Newyorku z zgradbo stolpa, ki bo šlo 110 nadstropij. Ta impozantna zgradba bo visoka nad 300 metrov. Gradbeni stroški so proračunani na 18 milijonov dolarjev, to je okoli ene milijarde dinarjev. Samo za stavbišče, na katerem bo stalo poslopje, so plačali delničarji 4½ milijona dolarjev.

Nov sadistični zločin v Chicagu

Sin milijonarja umoril 6 letnega dečka.

Našim čitateljem bo gotovo še v živem spominu strahovit zločin, ki sta ga zagrešila sinova dveh milijonarjev Loeb in Leopold. Oba sta izvalila mladega sinčka milijonarja Franka na samotnem kraju in ga na bestialen način umorila. Kakor znano, sta bila perverzna zločinci obsojena na dosmrtno ječo.

Slični, enako surov zločin so odkrili koncem preteklega meseca v Chicagu. Umorjenega so našli 6-letnega Walterja Smitha, sina znanega čikaškega bogataša. Zločina je bil takoj osumljen 26-letni Joseph Croarkin. Po daljšem oklevanju je Croarkin, ki je tudi sin znanega bogataša, priznal, da se je nahajal z malim Walterjem v sobi jahalne akademije in da se je nad njim spozabil. Ker se je bal, da bi ga deček izdal in ker je imel že sitnosti radi neke 12-letne deklice, je sklenil, da ga umori. Zvalil ga je na svoj dom v podstrešje, tu pa ga je udaril s kladivom večkrat močno po glavi. Nato je zbežal.

Mladi Croarkin je svoj zločin opisal tako ravnodušno in s takim cinizmom, kot svoječasno Loeb in Leopold. Tekom zasliševanja zločinca so prišle na dan še druge njegove pregrehe. Croarkin je priznal, da je zlorabil več nedolžnih deklic. Otroke je zvalil s slad-

ščicami v samoto in jih tam zlorabil. Državni pravdnik Crowe je zahteval, da porota obsodi mladega sadista na smrt. Ko so mu predložili, da bo skoro gotovo visel, je Croarkin prebledel, nato pa jih je ihte prosil, naj ne govorijo tako. Porotna obravnava proti zločincu prične te dni.

Mož s štirimi nevestami

Dunajska policija je v nedeljo aretirala nevarnega pustolovca, ki je bil specialist v ženitovanjskih goljufijah. Celi vrsti naivnih deklic, mlajših in starejših let, je izvalil velike zneske denarja pod pretvezo, da jih bo poročil. Že sreni novembra je neka guvernatka prijavila policiji, da je izročila mlademu možu, ki ji je obljubil zakon, 13.000 Kč, nakar pa je njen ženin brez sledu izginil. Kmalu nato se je javila še starejša trafikantinja, ki je na enak način prišla ob 10.000 šilingov. Ko so začeli o aferi poročati listi so se javljale vedno nove žrtve, med njimi tudi vdova po nekem dvornem svetniku, ki je plačala nado na zopetno možitev s 3000 šilingi.

Iz opisov oškodovanih zakonskih kandidatnih je izhajalo, da gre v vseh slučajih za enega in istega pustolovca. Policija se je dva meseca zaman trudila, da bi ga dobila v pesti. Šele te dni ga je zasledila in ga je aretirala na njegovem stanovanju, kjer je pri preiskavi našla še okrog 13.000 šilingov ali nekaj nad 100.000 dinarjev. Je to bivši trgovski pomočnik Otto Trost, ki so ga vse oškodovane neveste spoznale kot svojega nezvestega ženina. Kakor domnevajo, ima Trost na vesti še več sličnih goljufij, ki pa policiji še niso bile prijavljene, ker se boje oškodovanke posmeha.

× **Tramvajska nesreča na Dunaju.** V nedeljo zvečer se je utrgala v neki dunajski ulici žica, napeljana nad tramvajem. Zapletla se je med kolesa motornega voza. Voznik je z vso silo zavrl in tako preprečil večjo nesrečo. Od silnega sunka je bilo pet oseb ranjenih, dve ženski pa sta dobili opekline, ker je začel voz radi kratkega stika goriti.

× **Houston Stewart Chamberlain.** V Bayreuthu je umrl v nedeljo znani nemški pisatelj, filozof in narodni ekonomist prof. Houston Stewart Chamberlain, star 70 let. Chamberlain je bil, kakor že ime kaže, angleškega porekla, a se je v Nemčiji docela asimilirал in postal celo velik šovinist. V vseh svojih številnih spisih je poveljeval nadvlado germansko-anglosaškega plemena. Med širšimi sloji in tudi pri nas najbolj znano Chamberlainovo delo tvori njegova obsežna študija »Podlage 19. stoletja«.

× **Velika eksplozija.** Na Estonskem je v bližini Revala eksplodiral municijski depot. V zrak je sfrčalo okrog 40.000 patron in 500 granat. Človeških žrtev k sreči ni bilo. Dosedanji potek preiskave kaže na to, da je bila eksplozija posledica atentata.

Darujte za dijaške kuhinje

Zanimivosti iz naših krajev

Malo nenavaden slučaj beleži mostarska policijska kronika. Pred par dnevi je pozval rudarski delavec Ivan Trpič tamonjico babico, češ naj pride k njegovi ženi, ki je brez tuje pomoči porodila. Prosil jo je, da pregleda, ali je vse v redu in potrdi porod otroka, da lahko zahteva izplačilo doklad. Babica je res odšla v njegovo stanovanje ter našla poročno v mlaki krvi, v zibelki pa zdravega in krpkega novorojenca. Ko je pregledala poročno, na svoje začudenje ni mogla najti nikakih znakov poroda. Ko je radi tega izrazila svoje začudenje je mož pripeljal dve ženski, ki sta potrdili, da je žena res porodila ter da sta ji oni stali v težki uri na strani. Babica tega čudeža nikakor ni mogla razumeti ter je o celi stvari obvestila policijo. Policija je odposlala mestnega fizikata, ki je poročil strokovno preiskal ter ugotovil, da je popojnoma zdrava, o kakem porodu pa ni niti najmanjšega sledu. Poročnica pa mu je kljub temu opisovala vse muke in bolečine težavnega poroda. Z ozirom na to, da je zdravnik označil vse njene izjave za izmišljotine, jo je policija aretirala. Na policiji je kmalu vso zadevo pojasnila. Otroke je rodila neka njena znanca, ki je še gospodinja. Da bi se obvarovala sramote, je naprosila njo, da vzame otroka in fingira porod. To bi ji bilo tem ugodnejše, ker bi lahko na ta način dobival njen mož posebne doklade dočim bi se prava mati doplačevala primerni znesek za vzgojo in oskrbo otroka. Prosila je, naj ji otroka puste, kar pa je policija odklonila. Otroke so vrnili pravi materi, ki je morala izdati tudi očeta, nekega višjega uradnika, ki pa je že ozenje ter oče petih otrok. Zadeva je izzvala v Mostarju veliko senzacijo, mnogo smeha in govorice.

Nekateri dujaški listi so te dni priložili senzacionalno vest, da je prvi pridigal vsej Evropi potom pariške radio - postaje pater Lhaude v cerkvi Naše gospe v Parizu ter da nameravajo Parižani ta dogodek proslaviti kot poseben dogodek v razvoju radiotelefonijske. Za razvoj radia je ta dogodek vsekakor zelo pomemben, vendar pa je treba resnici na lupo ugotoviti, da je odnesel čast prve radio - pridige zaostroški mestni župnik dr. Sv. Ritting. Dočim je bila razširjena pariška pridiga še le na novega leta dan, je pridigal župnik dr. Ritting v zagrebski radio - postaji že na sveti večer, torej 24. decembra lanskega leta in sicer o temi »Na pragu božičnega praznika«. Druga radio - pridiga se je vršila pri polnočnici v cerkvi sv. Marka. Na priznili je bil montiran aparat, tako da so lahko poslušali pridigo po vsej Evropi. Zanimivo je, da je dr. Ritting imel prvo pridigo v radiu že začetkom meseca decembra ter da je istega dne pridigal v zagrebskem radiu tudi protestantovski pastor Christada, rojen v Indiji, ki je slučajno potoval skozi Zagreb. Iz tega sledi, da je, vsaj kolikor je doslej znano, bil Zagreb prvi, ki je pošiljal potom radia pridigo po vsej Evropi.

Edino najboljša darila so:

Josip Petelinca - živalni stroji GRITZNER

in plotilni stroji - Dubied

Najnižje cene. — Tudi na obroke. — Večletna garancija. — Najnovejša oprema.

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7. (Poleg Prešernovega spomenika za vodo.) Telefon 913.

Ondulacija

vodna ondulacija, strižanje, barvanje las, manikura — najt. neje se izvršuje v damskem salonu — **KELŠIN, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1.**

Sveže ribje olje

najboljše znamke se dobijo v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Naročila se točno izvršujejo. 183/T

VAŽNO! VAŽNO!

Dame, pozor!

Pouk krojenja in lastnega izdelovanja oblek za šivilje in dame, katere nimajo časa čez dan, bo v popoldanskih in večernih urah in se prične dne 17. januarja 1927. — Stari trg št. 19. **KROJNO UČILIŠČE**, Ljubljana. 66

Pekarna

U ZAGREBU, v središču grada sa 2 peči, veoma dobro uvedena sa dobrim mušterijama, sa lijepim lokalom, inventarom, telefonom itd. te sa lijepim i ugodnim stanom od 2 sobe i svih nužnostorija prodaje se vcoima povoljno, a daje se eventualno i pod zakup uz kauciju. — Upute pismeno i usmeno slati na adresu: Pekarna Ormuš, Zagreb, Petrinjska ul. 61. 67

Stanovanje

1—2 sob s kuhinjo išče mlad zakonski par. Plača za pol leta vnaprej. — Ponudbe pod »Stanova nje/68« na upravo »Slov. Naroda«.

Trgovski lokal

s stanovanjem na prometnem kraju v mestu iščem v najem. — Ponudbe pod »Trgovski lokal/69« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodajalka

mešane stroke, dobro izurjena — išče službo blagajničarke. — Pismene ponudbe pod »Blagajničarka/70« na upravo »Slov. Naroda«.

BRAZAY

francosko žganje z mentolom

Dobiva se zopet po vseh lekarnah, drogerijah in boljših prodajalnah

Zahtevajte povsod

BRAZAY

francosko žganje

Generalno zastopstvo

Zaloga za SHS

DESTILAT d.d.

ZEMUN 156-T

Poverjeni prodajalec srečk

državne razredne loterije

Drag. R. Kolaković

BEOGRAD 421-1

prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica te vrste. Daje najugodnejše pogoje za prodajo srečk. Službeni načrt z navodilom pošljem vsakemu brezplačno.

Djevojku za sve

koja i kuhati znače, traži mala obitelj u Slavoniji. Postupak dobar, mjesto lijepo. Pisati: Dr. Stjepan KOS, NOVSKA, Slavonija. 36

Na stanovanje

sprejem dva gospoda s 15. januarjem. — Na slovo pove uprava »Slov. Naroda«. 65

Ivan Bricelj, Ljubljana

najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2 (dvorišče kavarna »Evropa«)

se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 87-T

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro-skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

PREMIJERA! DANES PREMIJERA!

Hanns Heinz Ewers: Človek brez sence — Praški študent —

Velezanimivo filmsko delo po znanem romanu slovitega Ewersa, polno mistike, ljubavi in pustolovščin. — Mladi praški študent, poln življenja, prodaja za 600.000 zlatih cekinov svojo senco. — Novo življenje v sijaju in bogastvu. — Denar — ljubezen — pustolovščine. — Senca sili nazaj in preganja do sedaj veselega študenta, ki ga predvaja največji filmski umetnik, sijajni

Conrad Veidt

M ostalih vlogah elita filmskih prvakov Werner Krauss, Agnes Eszterhazy, Ferd. von Alten, mlada Elica la Porta itd.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

Pri vseh predstavah svira pomnoženi orkester.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.